

Sygn. akt I KZ 48/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

po rozpoznaniu
w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 29 września 2022 r.
zażalenia skazanego
na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 17 maja 2022 r., sygn. akt I KO 35/22,
o odmowie przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania
zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 29 września 2020 r., sygn. akt II AKa 78/19,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt III K 215/17,
wobec jego oczywistej bezzasadności
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W osobiście złożonym wniosku, skazany R. H., powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. domagał się wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29

września 2020 r., sygn. akt II AKa 78/19, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt III K 215/17.

W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazał, że sąd wadliwie ustalił wartość 2 nieruchomości objętych treścią ksiąg wieczystych Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie X Wydział Ksiąg Wieczystych [...] i [...]1, co skutkowało wadliwą kwalifikacją prawną przypisanego skazanemu czynu jako przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Powodem tego miałyby być brak oszacowania ich wartości przez biegłego sądowego. Skazany podał również, że z ksiąg wieczystych wynika, iż wartość hipoteki ciężącej na tych nieruchomościach przekraczała kwotę 3 000 000 zł. Wskazał nadto, że budynek przy ul. [...] w L. posiada wady konstrukcyjne i prawdopodobnie „*nie spełnia warunków na pobyt ludzi*”. Do pisma dołączył także wydruk ze strony internetowej „[...]” zawierający tekst pt. „[...]”.

Kolejno pismem z dnia 11 kwietnia 2022 r. (data prezentaty SN) skazany wskazał, że wartość ww. nieruchomości „*została zmanipulowana przez adwokata T. M.*”, a sąd mimo wniosków R. H. nie powołał dowodu z opinii biegłego. Ponadto wskazał, że padł ofiarą zorganizowanego oszustwa procesowego i pomówień ze strony adwokata T. M., P. B. i innych ustalonych osób, z których większość miała cel (i posiada go do dziś) udaremnienia zaspokojenia z tytułu posiadanych zobowiązań wobec wierzyciela R. H.. Jemu samemu w nierzetelnym postępowaniu „*udaremniono dokonanie pełnej wypowiedzi*”. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób niepełny, czego skutkiem są nieprawidłowe ustalenia co do wartości nieruchomości. Do pisma tego skarżący dołączył szereg załączników.

Postanowieniem z dnia 17 maja 2022 r. Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt I KO 35/22 w oparciu o przepis art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku skazanego wobec jego oczywistej bezzasadności. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że osobiście złożony wniosek skazanego choć formalnie odwołuje się do podstawy wznowieniowej z art. 540 1 pkt 2 lit b k.p.k. to jednak nie wskazuje by podstawa ta rzeczywiście zaistniała w przedmiotowej sprawie. Skazany w swoim wniosku nie wskazuje na istnienie takich dowodów, które mogłyby stanowić podstawę wznowienia, o której mowa w przywołanym przepisie. Wskazano, że takiego charakteru pozbawione są znajdujące się w aktach sprawy odpisy pełne

ksiąg wieczystych, jak i dołączony do wniosku tekst ze strony internetowej dziennik wschodni.pl pochodzący z dnia z dnia 13 stycznia 2009 r.

W zaskarżonym postanowieniu w odniesieniu do ostatniego ze wskazanych dowodów podano, że skazany nie wykazał, by informację o tym tekście powziął dopiero po uprawomocnieniu się wyroku, a ogólnikowość informacji zawartych w tym tekście oraz data jego sporządzenia nie pozwalają na postawienie tezy, iż treść tego dowodu konfrontowana z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie, stwarza wystarczającą podstawę do przypuszczenia, że wartość nieruchomości wskazanych w opisie przypisanego oskarżonemu czynu, w czasie jego popełnienia, nie przekraczała kwoty 200 000 zł., a tym samym aby wnioskodawcę niesłusznie skazano za przestępstwo oszustwa w typie kwalifikowanym.

W kontekście drugiego z pism skazanego Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu przypomniał, że ewentualne błędy popełnione przez sąd w toku postępowania, w tym polegające na niezasadnym oddalaniu wniosków dowodowych, czy uniemożliwianiu skorzystania z prawa do wypowiedzi, nie mieszczą się w katalogu podstaw wznowieniowych. Jeśli zaś chodzi o kwestię fałszywego oskarżenia skazanego o popełnienie przestępstwa przed organem powołanym do ścigania lub orzekania w sprawach o te czyny, czy też zachowania polegające na kierowaniu przeciwko skazanemu ścigania o przestępstwo przez tworzenie fałszywych dowodów lub inne podstępne zabiegi, to te mogłyby być podstawą wznowieniową tylko przy spełnieniu warunków z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 541 k.p.k. W takiej sytuacji skazany musiałby wykazać nie tylko to, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, iż mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.), ale nadto potwierdzić fakt popełnienia przestępstwa prawomocnym wyrokiem skazującym (art. 541 k.p.k.) lub orzeczeniem wskazującym, że rozstrzygnięcie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 k.p.k. Z uwagi na te okoliczności osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania uznano za oczywiście bezzasadny.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył skazany zwracając uwagę na błąd w ustaleniach faktycznych, obejmujący wejście w posiadanie informacji o usterkach nieruchomości w dniu 16 marca 2022 r. W treści swojego wniosku

skazany po raz kolejny zwrócił uwagę na wadliwość kwalifikacji prawnej przypisanego mu przestępstwa poprzez błędne ustalenie wartości nieruchomości stanowiących przedmiot postępowania w tej sprawie. Skazany wskazał, że informacje odnośnie do faktu wadliwej konstrukcji budynku, która wyklucza „ustalenie przypisanej wysokości hipotetycznej szkody osobie oskarżonego” powziął w dniu 16 marca 2022 r. od P. P. i G. S. Skarżący zastrzegł jednocześnie, że choć okoliczność ta istniała w trakcie nierzetelnego jego zdaniem procesu, a także w chwili uprawomocnienia się orzeczenia, to ani oskarżony, ani sąd rozpoznający sprawę nie wiedzieli o jej istnieniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia skazanego nie jest zasadne. Podważając trafność rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2022 r. o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności, skarżący nie wskazał jakichkolwiek powodów, dla których decyzję w tym przedmiocie trzeba by uznać za wadliwą. Sąd Najwyższy w zaskarżonym orzeczeniu prawidłowo dostrzegł, że treść wniosku skazanego jedynie w warstwie formalnej nawiązuje do podstawy wznowienia postępowania wskazanej w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Skazany w żadnym razie nie wykazał, by przywoływane we wniosku dowody miały charakter dowodów „nowych” (w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.). Podkreślić trzeba, że podstawa wznowienia postępowania wskazana w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., na której istnienie wskazuje przecież skazany, wymaga ujawnienia po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów, nieznanych przedtem tak sądowi, jak i stronie, które to dowody mogą podważyć prawdziwość przyjętych uprzednio ustaleń faktycznych. Tymczasem przedstawione przez skazanego informacje dotyczące obciążeń ciążących na nieruchomościach stanowiących przedmiot tej sprawy, których potwierdzeniem są wpisy w księgach wieczystych [...] oraz [...], znane były sądom rozpoznającym tę sprawę, o czym świadczy chociażby treść uzasadnienia wyroku sądu II instancji (str. 11-12 oraz 18 uzasadnienia). Warto dodać, że odpisy zupełne ww. ksiąg wieczystych zostały dołączone do akt już na etapie postępowania przygotowawczego (k. 314- 333 tom II).

Nie jest zatem tak, że kwestia hipotecznego obciążenia przedmiotowych nieruchomości jest faktem nowym, z którym oba sądy nie zapoznały się w toku prawomocnie zakończzonego postępowania.

Słusznie też zauważono w zaskarżonym postanowieniu, że kryterium nowego dowodu w rozumieniu przywołanego wcześniej przepisu nie spełnia, stanowiący załącznik do wniosku o wznowienie, wpis ze strony internetowej „[...]pl” datowany na dzień 13 stycznia 2009 r. Wskazywane przez stronę w toku postępowania wznowieniowego dowody muszą dawać możliwość nie tylko ich weryfikacji w świetle ustaleń dokonanych w postępowaniu rozpoznawczym, ale również możliwość oceny pod kątem nowości i przydatności merytorycznej dla sprawy (por. postanowienie SN z dnia 23 października 2013 r. IV KO 44/13). Tymczasem w tej sprawie, skarżący w swoim wniosku o wznowienie w ogóle nie wykazał, aby informację o tym tekście powziął już po uprawomocnieniu się orzeczenia w tej sprawie, a to przecież na nim jako stronie powołującej nowy dowód ciążył obowiązek udowodnienia, że nie był on jej znany przed datą uprawomocnienia się orzeczenia. Co więcej, ogólnikowość informacji wynikających z przedstawionego przez wnioskodawcę internetowego wydruku nie dawała podstaw do uznania ich za dowód podważający prawdziwość dokonanych w sprawie ustaleń co do wartości nieruchomości położonych w L. przy ul. [...] i ul. [...], a tym samym wskazujący na wysokie prawdopodobieństwo błędności zaskarżonego wyroku.

W kwestii oceny zasadności zaskarżonego orzeczenia niczego nie zmienia aktualnie zawarta w zażaleniu zdawkowa wzmianka skazanego wskazująca na datę i źródło informacji dotyczących rzekomo wadliwej konstrukcji budynku. Nadmienić tu trzeba, że zgodnie z tym co twierdzi autor zażalenia, o ewentualnych wadach konstrukcyjnych jednej z nieruchomości dowiedział się dopiero w dniu 16 marca 2022 r. od P. P. i G. S.. Przy czym w treści wniesionego środka odwoławczego skarżący nie wyjaśnił w jakich okolicznościach informacje te pozyskał, kim są osoby, które mu je przekazały i jakie są źródła ich wiedzy. Nie przedstawił też wreszcie żadnego potwierdzenia, po pierwsze, że tak faktycznie było, a po drugie, że wiadomości o wadach konstrukcyjnych przedmiotowej nieruchomości są dowodowo potwierdzone, a nie stanowią wyłącznie pogłoski. Tymczasem podstawy wznowienia określone w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a-c k.p.k. to

takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Kluczowe jest zatem stwierdzenie, że w przypadku uwzględnienia nowo powołanych faktów czy dowodów, w wysokim stopniu prawdopodobnym będzie uniewinnienie osoby skazanej albo złagodzenie podstaw jej odpowiedzialności karnej. Stąd nie wystarczy samo powoływanie się na nowy fakt czy dowód bez zaoferowania co najmniej tzw. dowodu swobodnego uprawdopodobniającego w wysokim stopniu błędność skazania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07; z dnia 8 grudnia 2021 r., V KO 78/21).

Skoro zatem skazany w dalszym ciągu nie podał jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby być rozpatrywane przez pryzmat podstaw wznowienia postępowania określonych w przepisach art. 540 § 1 pkt 1 czy 2 k.p.k., to wydane w dniu 17 maja 2022 r. postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku było w pełni zasadne. Ubocznie należało dodać, że na pełną aprobatę zasługuje także stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu odnoszące się do argumentów podniesionych przez skazanego w piśmie z dnia 11 kwietnia 2022 r. (data prezentaty SN). Dość jedynie dodać, że kwestie „prawidłowości prowadzenia procesu” mogłyby stać się przedmiotem rozważań sądu wznowieniowego wyłącznie w przypadku, gdyby te okoliczności wskazywały na zaistnienie bezwzględnych powodów odwoławczych.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]